

כותרת המחקר בעברית : הַיְנָדִים ירוקים 2.0 – מדיניות התנהגותית מותאמת אישית לעידוד מעבר למוצרים רב-פעמיים

כותרת המחקר באנגלית : Green Nudges 2.0 – Personalized Behavioral Policy to Encourage Multiuse Products

תקציר

זיהום פלסטיק הנגרם עקב שימוש בכלים חד-פעמיים מהווה את אחד האיומים המרכזיים על הסביבה בעולם. בישראל המצב חמור במיוחד עקב שיעורים גבוהים מאוד של שימוש בכלים חד-פעמיים בקרב הציבור. כדי להפחית את הנזק הסביבתי של כלים חד-פעמיים משקיעות מדינות רבות, כולל ישראל, משאבים רבים בפיתוח ותחזוקת תשתיות לטיפול בפסולת ממוצרים חד-פעמיים. אולם, אמצעים אלה מוגבלים מכיוון שהם אינם מטפלים בסיבת השורש, הלא היא הרצון והנטייה של צרכנים להשתמש במוצרים חד-פעמיים. גישות אחרות כגון חינוך למודעות נמצאו לרוב מוגבלות עקב פער חזק ועקבי בין עמדות מוצהרות של אנשים לעומת ההתנהגות שלהם בפועל. יתרה מכך, גישות אלה, כמו גם גישות רוחביות אחרות של מיסוי או חקיקה, מוגבלות גם בכך שהן מתייחסות לכל התנהגות הצריכה באופן דומה, בלי התחשבות בהבדלים בין הסיטואציות השונות והמאפיינים השונים של הצרכנים המעורבים.

הצעת המחקר הנוכחית מציעה בחינה של גישת מדיניות חדשנית המבוססת על תובנות מכלכלה התנהגותית לעידוד המעבר לשימוש בכלים רב פעמיים על פני כלים חד פעמיים כחלק משינוי הרגלי התנהגות ואורח חיים לטווח הארוך. גישות מתחומי הכלכלה ההתנהגותית נמצאו מועילות ואפקטיביות בקידום מדיניות ושינוי התנהגות ציבורית במגוון רחב של תחומים כגון חיסכון כלכלי, שמירה על חוקים והנחיות, קידום התנהגות בריאות ועוד. לעומת כלי מדיניות מסורתיים, הן מציעות יתרונות משמעותיים כגון היכולת להתמקד בסיבת השורש להתנהגות בה נדרש השינוי, הגמישות להתאים את ההתערבויות לאדם וההקשר, והאפשרות לבחון את ההתערבויות באופן ניסויי טרם יישומן בקנה מידה רחב. בכך, התערבויות התנהגותיות יכולות להשלים צעדי מדיניות מסורתיים כגון מיסוי וחקיקה ולעודד שינוי התנהגותי משמעותי בר-קיימא. המחקר המתואר מציע לפתח ולבחון סדרה של התערבויות התנהגותיות (הַיְנָדִים - nudges) המשנות את ארכיטקטורת הבחירה במסגרתה אנשים מחליטים לגבי שימוש בכלים חד- או רב-פעמיים. זאת, באמצעות פיתוח "הינדים ירוקים" אשר יהיו מבוססים על עקרונות מוכחים בכלכלה התנהגותית הכוללים קלות (הגברת נגישות וזמינות של כלים רב-פעמיים), אטרקטיביות (הגברת הבולטות והמשיכה של כלים רב-פעמיים), תזמון (התערבות דינמית בזמן הנכון ובמקום הנכון לשימוש בכלים) וחברתיות (יצירת או הבלטת נורמות חברתיות המשפיעות על התנהגות הפרט לכיוון המיטיב עם הסביבה). בנוסף, מציע המחקר לבחון את האפקטיביות של ההתאמה של התערבויות התנהגותיות שונות לצרכנים בעלי מאפיינים מגזריים או בינאישיים שונים, המחליטים לצרוך כלים חד- או רב-פעמיים בהקשרים שונים.

המחקר המוצע יבחן את האפקטיביות של שימוש בעקרונות התנהגותיים ידועים בהינדים ירוקים באופן מקיף וממצה, כפי שלא נעשה באופן מחקרי טרם בארץ או בעולם. יתרה מכך, המחקר יכמת את הפוטנציאל של הגברת האפקטיביות של הינדים ירוקים באמצעות התאמה אישית שלהם לאדם, המוצר וההקשר. גישה חדשנית זו תאפשר לעצב הינדים לעידוד מעבר לכלים רב פעמיים ביעילות מרבית בהתאם לסיטואציה: מקום העבודה, הבית, שטחים ציבוריים ומוסדות ציבוריים או פרטיים, ובהתאם למאפייני האדם: מגזרים דמוגרפיים שונים, דפוסי הצריכה השונים ועמדות כלפי נושאים פרו סביבתיים ובכלל. בעזרת מתודולוגיה מתקדמת המשלבת ניסויים מקוונים, סקרים וניסויי שדה, המחקר ימפה את האפקטיביות של הינדים ירוקים שונים כתלות במוצר, ההקשר ומאפייני האדם. ממצאי המחקר יאפשרו לקובעי מדיניות לקבל החלטות מושכלות מבוססות נתונים לגבי אימוץ ויישום של פתרונות וכלי מדיניות ציבורית לעידוד מעבר לכלים רב-פעמיים בקרב אוכלוסיות וקהלי יעד שונים ולגבי מטרות שימוש ומוצרים שונים. ממצאים אלה יאפשרו לקובעי מדיניות תכנון אינטגרטיבי של חבילות צעדי מדיניות אשר יחדיו יאפשרו להפחית משמעותית, או אף למגר, את הנזק הסביבתי הנרחב הנגרם ממוצרים חד-פעמיים בישראל בעזרת יצירת שינוי התנהגות אפקטיבי בציבור ועידודו למעבר לשימוש בכלים רב-פעמיים לאורח חיים בר-קיימא.

Plastic pollution caused by disposable utensils is one of the main threats to the environment globally. In Israel, the situation is extremely dire due to high rates of consumers' usage of disposable products. To mitigate these damages, considerable resources are invested in waste treatment infrastructure. However, that does not address the root cause of the problem – the purchase and usage of disposables by Israeli consumers. Other approaches such as raising awareness are limited due to a known gap between people's stated attitudes and their actual behavior. We propose addressing this problem using a novel approach based on behavioral economics and implement personalized behavioral interventions (“green nudges”) that have been found to be effective in promoting pro-environmental actions. We propose developing a series of green nudges, based on known principles of behavioral economics that aim to make the desired behavior (avoiding disposable utensils) easier, more attractive, more socially desirable and more timely relevant to the situation. Through a combination of online experiments, surveys, and field trials, we will examine the effectiveness of sets of green nudges and explore how to increase their effectiveness by personalizing them to different individuals, different products, and different contexts of usage. Our findings will enable policymakers to make more informed evidence-based decisions regarding the adoption and implementation of policy solutions optimally adapted to target audiences in various situations. Thus, our approach complements traditional policy measures, and encourages significant sustainable behavioral change to substantially reduce the extensive environmental damage caused by disposable products in Israel.